یادداشت

عباس حاجی‌نجاری

عناصر قدرت ملی و معرکه چالش با نظام سلطه

محور اصلی چالش‌های کنونی نظام سلطه با ایران که در قالب طرح، استراتژی جدید امریکا و یا سخنان جمعه شب گذشته (۷/۲۱) ترامپ علیه ایران مطرح شد و البته همنوایی برخی از کشورهای اروپایی و کشورهای منطقه را با خود داشته است، برخلاف ظاهر آن که ابراز نگرانی از دستیابی ایران به توان تولید بمب هسته‌ای است، چالشی مفهومی و ادراکی با هدف مهار عناصر اصلی اقتدار نظام اسلامی و تغییر محاسبات مسئولان است، تا از آن طریق بتوانند با تغییر ماهیت نظام اسلامی زمینه تغییر بنیادین آن را فراهم آورند.

عناصر قدرت در نظام‌های مختلف سیاسی اگر چه ممکن است آنگاه که بحث اتکا بر سخت‌افزارها باشد، مشابه باشند، اما انقلاب اسلامی ایران از همان لحظه پیروزی، نرم‌ها و معیارهای پذیرفته شده بین‌المللی را تغییر داد و مفاهیم جدیدی را وارد کرد و به همین دلیل است که طی چهار دهه گذشته توانسته است توطئه‌های مختلف دشمنان نظام اسلامی را خنثی و این روزها به رغم تحمل پیچیده‌ترین فشارها و تحریم‌ها، اوج اقتدار خود را در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی تجربه کند.

در یک بررسی تاریخی از آغازین روزهای پیروزی انقلاب، هنگامی که رژیم بعثی عراق با تصور تضعیف نهادها و توان دفاعی کشور بعد از پیروزی انقلاب به ایران حمله و بخش‌هایی از مناطق مرزی و به ویژه مناطق استراتژیک جنوب کشور را تصرف کرد، رئیس‌جمهور وقت و برخی از مسئولان نظامی بر این باور بودند که ما با شرایط آن زمان و قوای نظامی ـ سنتی کشور قادر به مقابله با رژیم بعثی نیستیم و استراتژی آنها این بود که ما باید زمین به دشمن بدهیم و زمان بگیریم و با تحویل خوزستان به دشمن و سنگر گرفتن در پشت کوه‌های زاگرس خود را تجهیز کرده و آنگاه خوزستان را باز پس بگیریم. براساس محاسبات و نرم‌های آنها باید توان نظامی ایران حداقل سه برابر عراق می‌شد تا بتوانیم بر آنها غلبه کنیم. این دیدگاه در همان روزها از سوی حضرت امام (ره) و نیروهای انقلاب رد شد و با اتکا به نیروهای مردمی که ایمان و اعتقاد و باور آنها به ارزش‌های اسلامی و فرهنگ عاشورایی وجه بارز آن بود سرنوشت جنگ تغییر کرد و در کمترین زمان بعد از عزل بنی‌صدر با طراحی عملیات هماهنگ و اتکا و اعتماد به نسل جوان انقلابی در سپاه و ارتش، بخش‌های اصلی سرزمین ایران از دشمن باز پس گرفته شد و در این بازپس‌گیری نرم‌ها و معیارهای سنتی در عرصه نظام دچار تحول شد و این در حالی بود که به لحاظ عده و عُده تفاوت معناداری میان نیروهای ایران و ارتش عراق وجود داشت.

اکنون و بعد از گذر از چهار دهه از عمر انقلاب تقابل نظام سلطه با نظام اسلامی پیچیده‌تر شده و عرصه مواجهه نه میدان درگیری نظامی و یا امنیتی، بلکه تلاش دشمن بر این است که با زمینه‌سازی برای «مذاکره» از بستر آن بتواند مؤلفه‌های اقتدار نظام را مهار و به نوعی با دوگانه‌سازی و مشروعیت‌زدایی از نظام در داخل، زمینه تسلیم و تمکین به اراده دشمن را فراهم آورد.

اما به رغم خواست و اراده دشمن، آنچه شاید زمینه امیدواری آنها و به ویژه پس از مذاکرات هسته‌ای را ایجاد کرده است نوع و نگاه و باور برخی مسئولان به ظرفیت‌ها و عناصر و مؤلفه‌های اقتدار نظام اسلامی و توانمندی‌های ما است و همین امر سبب برآورد آنها نسبت به ناتوانی در ادامه مقاومت و نهایتاً تمکین به حرکت در ریل و مسیر طراحی شده دشمنان است. این نگاه اگر چه این روزها به دلیل دستاوردهای نیروهای مقاومت در منطقه و شکست‌های استکبار و متحدان منطقه‌ای‌اش تعدیل شده است، اما به نظر می‌آید که این عناصر و مسیر آن در عبور از گردنه‌های حساس انقلاب باید بازخوانی شود.

مقام معظم رهبری در بیانات روز چهارشنبه ۷/۲۶ خود در دیدار نخبگان جوان و استعدادهای برتر علمی، بخش اعظم سخنان خود را به بازخوانی مؤلفه‌ها و عناصر قدرت ایران اختصاص داده و با برشماری برخی از آنها نظیر توان علمی، قدرت موشکی و ظرفیت‌های درون‌زای اقتصادی کشور و تأکید بر تقویت آنها تلاش کردند عرصه‌های دیگری را در پیش روی نخبگان و استعدادهای برتر و مسئولان نظام بگشاند و آنها را برای مواجهه قدرتمندانه‌تر در عرصه‌های تقابل دشمن با نظام تحریض کنند چرا که تجربه نشان داده است که آنها، استراتژی‌ها و تاکتیک‌های خود را متناسب با واکنش‌های ما تنظیم می‌کنند.

آنچه امریکا و کشورهای غربی را به پیگیری مذاکره بر سر قدرت موشکی یا نفوذ منطقه‌ای ایران امیدوار کرده، تجربه مذاکرات هسته‌ای و دستاوردهای آن برایشان است که نه تنها حاضر به پاره کردن آن نیستند، بلکه از تأکید بر اینکه منافع آنها را تأمین می‌کند ابایی ندارند و البته با استمرار فشارها بنابر تعمیم آن دارند.

تجربه برجام و بازخوانی فرازهای گذشته تاریخ انقلاب و ظرفیت‌های نوینی که پیروزی‌های مقاومت برای نظام اسلامی ایجاد کرده، باید به نقطه آغازی برای تغییر استراتژی نظام در مواجهه با روند فزون‌خواهی‌های نظام سلطه و تغییر محاسبات آنها در مواجهه با مردم ایران تبدیل شود. در این میان اتکا به ظرفیت‌های درونی و اقتصاد مقاومتی، حفظ و تقویت روحیه انقلابی، میدان دادن به نیروهای جوان مؤمن و انقلابی در عرصه‌های مختلف، دفاع قدرتمندانه از گفتمان اصیل امام و انقلاب، تغییر نگاه و باور به قدرت‌های سلطه، تقویت وحدت و انسجام درونی، تلاش واقعی برای حل مسائل و مشکلات مردم و در عین حال سرمایه‌گذاری برای تقویت قدرت نظامی و موشکی، گوشه‌هایی از آن است.

خبر آخر

سردار غیب‌پرور:

هرگاه به مذاکره روی آوردیم انسجام را از دست دادیم

در طول ۴۰ سال گذشته هر زمان که به مذاکره روی آوردیم سیلی خوردیم؛ چراکه انسجام را از دست دادیم.

به گزارش خبرگزاری بسیج، سردار غلامحسین غیب‌پرور، رئیس سازمان بسیج مستضعفین در گفت‌وگو با پایگاه خبری صبح توس درباره همگرایی، وحدت و همدلی میان مسئولان کشور و مردم گفت: زمانی که مبنای رفتارمان را مقاومت قرار دادیم، انسجام ملی ایجاد شد؛ زیرا مقاومت به معنای افتخار آوردن، عزت و مباهات برای کشور است. غیب‌پرور با بیان اینکه وقتی در پی مذاکره هستیم هیچ یک از این افتخارات را نداریم، گفت: ما مقابل تمامی مسائل فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دو راه مقابل خود داریم، مذاکره یا مقاومت؛ چنانچه مقاومت را انتخاب کردیم، انسجام حاصل می‌شود، همانطور که مقابل ترامپ ایستادگی کردیم.

رئیس سازمان بسیج مستضعفین تصریح کرد، علت ایجاد عزت در ایران این بود که مقابل امریکا ایستادگی کردیم اما زمانی که به جای مقاومت دنبال مذاکره برویم، انسجام از هم پاشیده می‌شود. سردار غلامحسین غیب‌پرور با تأکید بر اینکه در ۴۰ سال گذشته هرگاه به مذاکره روی آوردیم سیلی خوردیم، عنوان کرد: گفته بنده بدان معنا نیست که بگوییم نباید به طور حتم مذاکره کنیم؛ زیرا می‌توان مذاکره در تاکتیک، آن هم در چهارچوب تعریف شده را پی گرفت. غیب‌پرور تأکید کرد: مذاکره نباید درباره راهبردها، اصول و قواعد اساسی انقلاب انجام شود. رئیس سازمان بسیج مستضعفین با بیان اینکه انسجام ملی در سایه مقاومت مسئولان صورت گرفت، بیان کرد: رهبری از مقاومت به عنوان جهاد کبیر یاد کردند، که چنانچه صورت پذیرد شامل برکات از جانب خدا می‌شویم.

گزارش

رحیم زیادعلی

رئیس ستادکل نیروهای مسلح در جمع مدافعان حرم حضور یافت

سرلشکر باقری در منطقه عملیاتی حلب

رئیس ستادکل نیروهای مسلح کشورمان که در رأس هیئت بلندپایه دفاعی به سوریه سفر کرده است، روز گذشته با حضور در مناطق عملیاتی حلب سوریه بر پایان عمر گروهک‌های تکفیری و تروریستی در این کشور تأکید کرد.

سردار سرلشکر پاسدار محمد باقری که از ابتدای تصدی مسئولیت ستاد کل نیروهای مسلح، افزایش دیپلماسی دفاعی را وجهه همت خود قرار داده است، مرداد ماه گذشته به دعوت رئیس ستاد کل ارتش ترکیه به آنکارا رفت و اکنون نیز با سفر به دمشق گام دیگری در تثبیت و گسترش این دیپلماسی برداشت. سرلشکر باقری روز چهارشنبه در نشست خبری خود در دمشق تأکید کرده بود: پذیرفتنی نیست که رژیم صهیونیستی هر وقت بخواهد از طریق هوایی و زمینی به خاک و آسمان سوریه تجاوز کند. ملت و دولت جمهوری اسلامی ایران با وجود تحریم‌هایی که خود با آن روبه‌رو هستند در جنگ با تروریسم در کنار ملت و دولت سوریه ایستاده‌اند. جمهوری اسلامی ایران در برابر خطرهایی که سوریه را تهدید می‌کند در کنار دولت و ملت سوریه بوده و در آینده هم خواهد بود.

بسیاری از آگاهان سیاسی این بخش از سخنان رئیس ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران را پیامی آشکار برای سران رژیم صهیونیستی ارزیابی کردند که بر اساس آن جمهوری اسلامی دنبال تعریف یک رژیم امنیتی در منطقه است که می‌کوشد، مانع خوی توسعه‌طلبی اسرائیل در منطقه شود. این واکنش زمانی اتفاق افتاد که هفته گذشته جنگنده‌های اسرائیلی به مقر استقرار سامانه دفاع ضدموشکی «اس-۲۰۰» متعلق به نیروی هوایی ارتش سوریه، حمله کردند. بر اساس اطلاعات وزارت دفاع سوریه، هواپیماهای اسرائیلی با نقض حریم هوایی این کشور از مرز لبنان، وارد آسمان سوریه شده و چندین حمله موشکی به مواضع نیروی هوایی این کشور در نزدیکی دمشق انجام دادند که به رغم پاسخ نیروهای سوری، محل استقرار سامانه‌های دفاع ضدموشکی منهدم گردید.

■ سردار باقری در جمع مدافعان حرم

اما سردار باقری روز جمعه در جمع رزمندگان مدافع حرم و جبهه مقاومت حاضر شد و طی سخنانی اظهار داشت: به حمدالله با فضل و عنایت خداوند متعال شاهد موفقیت‌های چشمگیر جبهه مقاومت و رزمندگان مدافع حرم علیه گروه‌های تروریستی هستیم. وی اظهار امیدواری کرد: روند پیشروی‌ها و پیروزی‌های جبهه مقاومت با شجاعت و رشادت دلاورمردان مدافع حرم، ادامه یافته و پایان عمر گروهک‌های تروریستی و تکفیری به سر رسیده است. رئیس ستاد کل نیروهای مسلح رمز موفقیت‌ها و پیروزی‌های پی در پی و درخشان علیه دشمنان و گروهک‌های تروریستی را وحدت و انسجام رزمندگان جبهه مقاومت و مدافعین حرم و ایمان و اعتقاد به نصرت الهی و روحیه سلحشوری و اعتماد به نفس آنان عنوان کرد که رزمندگان ما در هشت سال دفاع مقدس آن را تجربه کرده‌اند. سردار باقری همچنین هماهنگی میان رزمندگان و ارتش سوریه و مردم را مثال‌زدنی عنوان کرد و این را رمز پیروزی دانست و بر ادامه این روند برای مدت‌های طولانی تأکید کرد.

■ پیام رهبر انقلاب برای بشار اسد

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، همچنین روز پنج‌شنبه پیام کتبی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی را به بشار اسد تسلیم کرد.

سرلشکر باقری در دیدار با بشار اسد گفت: مقام معظم رهبری همیشه جویای سلامتی شما هستند و برای سوریه دعای پیروزی دارند. سرلشکر باقری و بشار اسد در این دیدار درباره راه‌های تقویت روابط دو جانبه و به ویژه گسترش همکاری‌های دفاعی و نظامی رایزنی کردند. دو طرف در این دیدار با اشاره به پیروزی‌های بزرگ ارتش سوریه و جبهه متحد در شرق سوریه، درباره سازوکارهای ادامه جنگ علیه تروریسم تا پاکسازی کامل خاک سوریه از لوث تروریست‌های تکفیری و مزدوران بحث و گفت‌وگو کردند سرلشکر باقری در این دیدار بار دیگر بر مواضع حمایتی جمهوری اسلامی ایران از سوریه در این جنگ ظالمانه استکباری تأکید کرد. سرلشکر باقری تأکید کرد: هدف از این سفر ارائه راهبرد مشترک درباره ادامه همکاری‌ها و هماهنگی‌ها در سطح نظامی در مرحله پس از موفقیت‌های بزرگ است که در زمینه نابودی داعش به دست آمد. وی بر عزم و اراده جمهوری اسلامی ایران بر حمایت از ملت و مقامات سوریه تا بازگشت امنیت و ثبات به آن و ارائه کمک‌های ممکن برای بازسازی آنچه تروریسم نابود کرده است، تأکید کرد. رئیس جمهوری سوریه نیز پیروزی‌های ارتش و ملت سوریه را مدیون حمایت‌های معنوی حضرت امام خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی و حمایت‌های دولت، ملت و نیروهای مسلح ایران دانست. بشار اسد گفت: موفقیت در شکست تروریسم در سوریه، ضربه‌ای قاطع به طرح‌های غربی‌ها برای منطقه محسوب می‌شود.

■ همکاری‌های دفاعی ایران و سوریه تقویت می‌شود

دیدار با ارتشبد فهد جاسم الفریج، وزیر دفاع سوریه از دیگر برنامه‌های سرلشکر باقری در سفر به دمشق بود. در این دیدار که عصر چهارشنبه گذشته در دمشق صورت گرفت، طرفین در خصوص آخرین تحولات منطقه و لزوم برنامه‌ریزی برای تقویت جبهه مقاومت در مبارزه علیه تروریست گفت‌وگو کردند. در این دیدار مسائل نظامی، امنیتی و راهبردی منطقه و نیز بررسی ابعاد و زمینه‌های توسعه و ارتقای روابط نظامی دو کشور ایران و سوریه مورد بحث قرار گرفت. همچنین در این مذاکرات بر ضرورت استمرار همکاری برای مقابله با تروریسم و افراطی‌گری تأکید و مقرر شد که همکاری‌های دفاعی و نظامی میان نیروهای مسلح دو کشور تقویت و ارتقا یابد. همچنین مشورت‌های مستمر بین هیئت‌های نظامی، فرماندهان و کارشناسان دو کشور برای برداشتن آخرین گام‌های مبارزه با تروریسم مورد تأکید و توافق طرفین قرار گرفت. بنابراین گزارش مقامات عالی‌رتبه نظامی ایران و سوریه به موضوع توطئه جدید دشمنان امنیت منطقه و جهان اسلام در رابطه با رویکردهای تجزیه‌طلبانه نیز به گفت‌وگو پرداخته و هرگونه اقدام علیه حاکمیت ملی و خلاف وحدت سرزمینی و جغرافیایی کشورها به‌خصوص عراق و سوریه را به‌شدت محکوم کردند.

نماز جمعه

خطیب جمعه تهران با اشاره به بدعهدی‌های امریکا در موضوع برجام خواستار شد

مسئولان از اتفاقات پسابرجام درس بگیرند

خطیب موقت نماز جمعه تهران با اشاره به اظهارات سخیف دونالد ترامپ در خصوص ایران، برجام را نشانه‌ای برای بصیرت مسئولان دانست.

به گزارش رسانه‌ها، حجت‌الاسلام کاظم صدیقی، خطیب این هفته نماز جمعه تهران با تأکید بر اینکه دشمن همه راه‌ها را تجربه کرده و شکست خورده است، افزود: امروز دشمن به دنبال ایجاد دو قطبی و بی‌اعتمادی و بی‌اعتقادی و غارت ایمان در کشور است که مسئولان باید به این موضوع توجه داشته باشند.

خطیب موقت نماز جمعه تهران با اشاره به اظهارات اخیر دونالد ترامپ رئیس جمهور امریکا اضافه کرد: ترامپ با اراجیفی که به زبان بی‌اخلاق و بی‌انضباطی آورد، اگر چه اظهارات جدیدی نبود، اما هشداری بود که نشان داد باید مراقب باشیم، زیرا دشمن و استکبار نمی‌تواند معجزاتی که در انقلاب ما رخ داده را تحمل کند.

حجت‌الاسلام صدیقی با بیان اینکه آن روز که ما موشک و نفوذ منطقه‌ای نداشتیم، استکبار باز هم علیه ما توطئه می‌کرد، ادامه داد: اساس عقده آنها این است که غربی‌ها لیبرال دموکراسی را به عنوان کعبه آمال دل‌ها مطرح کرده بودند، اما امام خمینی (ره) مأمور خدا شد تا پرچم غدیر را برافراشته کند و جامعه‌ای که با علم خدا آشنا شود تن به ذلت نمی‌دهد و این جامعه قطعاً تن به ذلت نمی‌دهد و در مقابل شرق و غرب سر خم نمی‌کند. حجت‌الاسلام صدیقی با بیان اینکه در مسئله برجام که ظاهرش تلخ است، امریکایی‌ها نتیجه قرارداد را نقد گرفتند و داده‌های خود را نسیه دادند که آن نسیه‌ها را هم پرداخت نکردند، گفت: برجام نشانه‌ای برای بصیرت مسئولان و مردم شد تا القائات بعدی شیطان بزرگ را نادیده بگیرند. وی تصریح کرد: آنها پیش از تصویب برجام این گونه القامی کردند که اگر برجام امضا نشود دشمنی‌ها با ما بیشتر می‌شود، آنها نشان دادند در پسابرجام نه تنها دشمنی‌ها کاسته نشد، بلکه بیشتر هم شد و در همین راستا تحریم‌ها اضافه شد، ساختمان‌های ما مصادره شد و پول‌های ما را گرفتند. خطیب موقت نماز جمعه تهران باید بیان اینکه اخیراً گستاخی امریکایی‌ها بیشتر شده و سپاه پاسداران را تحریم کردند، اضافه کرد: سپاه یک نیروی مردمی است که جوشیده از مردم است که مورد اعتماد امام خمینی (ره) و از ثمرات انقلاب بوده که در همه عرصه‌ها کارساز بوده و در مسئله نبرد با داعش و تروریست‌ها در خط مقدم جبهه‌ها بوده است. حجت‌الاسلام صدیقی با انتقاد از برخی سیاست‌ها در قبال اعتماد به امریکا ادامه داد: امروز این شجاعت را دارید که اعتراف می‌کنید امریکا قابل اعتماد نیست؛ بدانید که امریکا می‌خواهد با طرح مسائلی همچون موشکی و نفوذ منطقه‌ای ما را خلع سلاح و از ریشه نابودمان کند.

■ مرگ بر امریکا یک شعار کاملاً اخلاقی است

سیدعلی خمینی، نوه حضرت امام (ره) نیز در سخنان پیش از خطبه‌های این هفته نماز جمعه تهران، گفت: استکبار از همان ابتدای انقلاب مشکلات بسیاری را پیش روی انقلاب قرار داد اما امروز بعد از قریب ۴۰ سال از پیروزی انقلاب اسلامی نظام جمهوری اسلامی قدرتمندتر و مستحکم‌تر و در عرصه بین‌المللی پرنفوذتر از همیشه گام برمی‌دارد.

نوه امام (ره) در ادامه صحبت‌های اخیر رئیس جمهور امریکا را پوچ و توخالی توصیف کرد و گفت: ملت ایران فهمید که با خوی استکباری امریکا روبه‌رو است و سردمداران امریکا هنوز آدم نشده‌اند. خصلت خوی استکباری این است که سیری‌ناپذیر است و اگر ما انرژی هسته‌ای، سپاه، ارتش، گاز و همه امکانات خود را به آنها بدهیم، استکبار سیر نمی‌شود. این خوی استکباری است. نوه امام (ره) تأکید کرد: اینطور نیست که اگر در مسئله‌ای کوتاه بیایید آنها موضوع دیگری را مطرح نمی‌کنند، بلکه تا در مقابل آنها ایستادگی نشود و فریاد مرگ بر امریکا که مرگ بر استکبار است در کشورها طنین‌انداز نشود آنها ساکت نمی‌شوند. وی گفت: مرگ بر امریکا، مرگ بر ملت امریکا و حتی مرگ بر سردمداران امریکا نیست چون آنها کسی نیستند که مرگشان را بخواهیم، بلکه مرگ بر امریکا مرگ بر استکبار، استعمار و استثمار و یک شعار کاملاً اخلاقی است. خمینی در ادامه تصریح کرد: مقام معظم رهبری خلف صالح امام (ره) با استقامت مثال‌زدنی خود راه امام را ادامه می‌دهند و ما اکنون در نهایت قدرت در منطقه حاضریم. البته مشکلات هست و کسی منکر مشکلات نیست. بالاخره در جامعه فقر و بیکاری داریم اما الحمدلله ملت ما نسبت به انحرافات به صورت تیزبینانه در حال حرکت است. نوه امام (ره) گفت: مشکلات در همه جای جهان است و ما باید منصفانه نگاه کنیم. جمهوری اسلامی ایران باوجود همه جنگ‌ها و تحریم‌ها یک نظام موفق در جهان است. نوه امام (ره) که به مناسبت چهلمین سالگرد شهادت حاج آقا مصطفی سخنرانی می‌کرد، در خصوص جایگاه علمی و دینی حاج آقا مصطفی گفت: امام فرمودند مصطفی امید آینده اسلام بود. مقام معظم رهبری نیز در تعبیر عجیبی فرمودند مصطفی امید آینده ما و خمینی آینده ایران بود. وی با اشاره به برخورد حضرت امام در زمان شهادت آقا مصطفی گفت: امام هیچ تزلزلی از خود در شهادت آقا مصطفی نشان ندادند در حالی که دشمنان نهضت به دنبال شکست و تضعیف روحیه این پیرمرد بودند. نوه امام افزود: اگر تزلزلی در امام ایجاد می‌شد در انقلاب تأثیر می‌گذاشت اما امام نگذاشتند دشمنان از این مصیبت شاد شوند.

ویژه

■ برجام به مرحله کی بود کی بود من نبودم رسید!

رسانه‌هایی که تا دیروز برجام را یک فتح الفتوح می‌دانستند و به واسطه این فتح عظیم برای دولت رأی جمع می‌کردند، حالا می‌گویند برجام تصمیم کل نظام بود و دولت تنها مجری بوده است.

روزنامه اعتماد در مطلبی نوشته است که «نباید فراموش کرد به ثمر نشستن برجام تصمیم کل نظام بود. البته در انجام هر مذاکره‌ای می‌توان مدعی شد نتیجه بهتری نیز امکان حصول داشته است اما نتیجه مذاکرات ایران و ۱+۵ بهترین نتیجه حاصل شده، بود.» این روزنامه در ادامه می‌نویسد: «دولت تنها مجری سیاست‌های کلان نظام بوده است. همه مسئولان ارشد و افکار عمومی کمک کردند تا دستاورد برجام به بار بنشیند؛ بنابراین این توافقنامه دستاورد کل نظام بود نه یک جناح یا یک دولت.»

اگر دولت فقط مجری بوده، پس از لحاظ آنچه به ثمر نشستن برجام می‌نامند، فرقی با دولت‌های دیگر ندارد و اگر برجام یک دستاورد است، این دستاورد نباید موجب تبلیغ مثبت برای دولت یازدهم و تحسین دستگاه دیپلماسی آن شود؛ چه آنکه به نوشته روزنامه اعتماد، این دولت فقط مجری بوده است. بنابراین هر دولت دیگری هم بود، همین مسیر اجرا را موظف بود طی کند. اما واقعیت این است که این دستاورد خواندن برجام اگر صادق بود، دولت و رسانه هایش حاضر نبودند آن را با هیچ‌کس قسمت کنند. حالا که بخش‌های منفی برجام دارد مثل یک زخم چرکین که صاحبش می‌خواسته آن را فراموش کند، سر باز می‌کند، اندک اندک از زیر بار مسئولیت آن شانه خالی می‌کنند. رهبر انقلاب به عنوان رأس نظام شروط نه‌گانه‌ای را درباره برجام نوشتند و خواستار رعایت دقیق آن شدند. آیا آن شروط نه‌گانه رعایت شد؟ علی‌اکبر ولایتی عضو هیئت نظارت بر برجام و نیز مشاور امور بین‌الملل رهبری تیرماه ۹۵ گفت: «به برخی شروط نه‌گانه ابلاغ شده از جانب رهبر معظم انقلاب در خصوص اجرای تعهدات کشورمان در چارچوب برجام عمل نشد.»

■ دولت محال‌ها را اجرایی کرد!

اخیراً اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور مدعی شده که «در فصل بهار امسال ۷۰۳ هزار شغل ایجاد شد و روز گذشته به من اطلاع دادند که در فصل تابستان ۷۹۵ هزار شغل ایجاد شده است.» این در حالی است که در جریان رقابت‌های انتخابات ریاست جمهوری امسال، دولتی‌ها و دو کاندیدای انتخاباتی شان (روحانی و جهانگیری) به رقبای خود سید ابراهیم رئیسی و محمدباقر قالیباف تهمت می‌زدند که وعده‌های دروغین می‌دهند تنها به این دلیل که آنها می‌گفتند می‌توانند یک میلیون شغل ایجاد کنند و دولتی‌ها این امر را محال و دادن چنین وعده‌ای را دروغ و متوهمانه می‌خواندند. حالا جهانگیری مدعی است در نیمی از سال حدود ۱/۵ میلیون شغل ایجاد کرده است. آیا بر مبنای آنچه خود آن زمان می‌گفتند، باید حرفشان را باور کرد؟ خوب است برای این رقم نجومی و قابل تأمل، مراجع مسئول در گزارشی رسمی چگونگی ایجاد این میزان شغل را به افکار عمومی با ذکر جزییات اعلام کنند.

یادداشت

مهدی پورصفا

الزامات خنثی‌سازی فشار بر برنامه موشکی ایران

بررسی مواضع اروپایی‌ها در فراز و نشیب‌های مختلف پرونده هسته‌ای ایران یک نکته را به ذهن متبادر می‌کند و آن هم نوسانی است که قاره سبز بین منافع کلان در حوزه تجارت و ارتباط صمیمانه با ایران و همچنین رابطه ویژه‌ای که با ایالات متحده امریکا در قالب ناتو و دهها پیمان دیگر برقرار کرده، دارد.

در سال‌های ابتدایی مذاکرات پرونده هسته‌ای ایران اروپایی‌ها با تکیه بر مقابله با سیاست یکجانبه امریکا در حوزه‌های گوناگون تلاش کردند با مذاکرات رو در رو در قالب تروئیکای اروپا به یک توافق چند جانبه با ایران دست یابند. اروپایی‌ها اگرچه در ابتدا حاضر شدند حق ایران را برای غنی‌سازی به رسمیت بشناسند، اما با اعلام سیاست یکجانبه امریکایی‌ها درباره عدم وجود حتی یک سانتریفیوژ در خاک ایران این توافق دو جانبه به جایی نرسید و در ادامه با فشار همه جانبه امریکایی‌ها به تدریج اروپایی‌ها با سیاستی تهاجمی علیه ایران با ارسال پرونده هسته‌ای ایران به سازمان ملل متحد و همچنین اعمال تحریم‌های چند جانبه علیه ایران همراه شدند.

حالا و پس از امضای برجام و صدالبته به قدرت رسیدن ترامپ و سیاست امریکایی برای اعمال مجدد فشار بر برجام و بی ثمر ساختن آن موضع اروپایی‌ها اهمیتی دوباره یافته است. شاید ایران در اجرای برجام شاهد همراهی هر چه بیشتر اروپایی‌ها باشد، اما از هم اکنون روشن است که برنامه موشکی ایران که جنبه بازدارندگی دارد و همچنین فعالیت‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در منطقه مهم‌ترین نقطه اشتراک نظر امریکایی‌ها و اروپا در فشار بر ایران است. مهم ترین چالشی که هم اکنون در مقابل نظام جمهوری اسلامی ایران قرار دارد، نحوه تعامل در این حوزه با موضع مشترک ایالات متحده امریکا و اروپاست.

بر اساس موضع اصولی نظام جمهوری اسلامی ایران که بارها از سوی مقام معظم رهبری بیان شده است، ورود اروپایی‌ها به موضوعات دفاعی و منطقه‌ای ایران به هیچ عنوان پذیرفتنی است. اجرایی کردن این راهبرد کلی و خنثی کردن تلاش‌های اروپایی‌ها و امریکایی‌ها در مقابله با برنامه موشکی ایران نیاز به برخی الزامات دارد.

اولین نکته در این باره تأکید بر ماهیت بازدارندگی برنامه موشکی ایران و محدودیت‌هایی است که ایران به صورت داوطلبانه بر برنامه موشکی خود در نظر گرفته است. بر این اساس و با تأکید بر این نکته که بر اساس تأکید مقام معظم رهبری به عنوان فرمانده کل قوا برد موشک‌های ایران از ۲۰۰۰ کیلومتر فراتر نمی‌رود، بیان این سیاست در دستور کار دستگاه سیاست خارجی کشور قرار بگیرد. تأکید بر این مطلب می‌تواند برخی از دستاویزهای راهبردی و امنیتی در خصوص ماهیت برنامه موشکی ایران را بی تأثیر کند و در مدیریت افکار عمومی در خصوص نمایش ماهیت صلح آمیز برنامه موشکی تأثیرگذار باشد. نکته دوم حفظ رابطه راهبردی ایران و روسیه در حوزه مباحث مرتبط در خصوص خلع سلاح، به خصوص درباره موارد محدود کننده‌ای است که در قطعنامه ۲۲۳۱ در خصوص برنامه موشکی ایران درج شده است. از آنجا که تحریم‌های موشکی در خصوص برنامه موشکی ایران تا هشت سال پابرجاست، امریکایی‌ها تلاش فراوانی را برای اثبات ادعای خود مبنی بر تخطی ایران از این قطعنامه و آزمایش موشک‌های با قابلیت حمل کلاهک‌های هسته‌ای به خرج داده‌اند. ایالات متحده امریکا و اروپا تاکنون سه بار و پس از آزمایش‌های موشکی ایران طی گزارشی به شورای امنیت سازمان ملل متحد خواستار محکومیت ایران در خصوص آزمایش‌های موشکی فوق شده‌اند. با وجود این به دلیل ماهیت غیرالزام آور بند مربوط به ممنوعیت موشک‌های غیرهسته‌ای به عنوان اصلی‌ترین دستاویز حقوقی روسیه در این تلاش خود ناکام مانده‌اند.

بدیهی است که مهم ترین ابزار ایالات متحده و اروپا برای اعمال مجازات‌های گسترده علیه برنامه موشکی ایران، از جمله محاصره دریایی و بازرسی از کشتی‌های باری نظامی ایران و همچنین در صورت نیاز هدف قرار دادن زیر ساخت‌های موشکی ایران با مجوز قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد است و در غیر این صورت تنها ابزار محدود به تحریم‌های یک جانبه غرب علیه برنامه موشکی ایران خواهد بود.

در خصوص اروپا و در صورت در نظر گرفتن حفظ برجام توان اروپایی‌ها برای اعمال چنین تحریم‌هایی نیز بسیار محدود تر از امریکا خواهد بود.

طبیعی است که حفظ چنین شرایطی در مقابل امریکا نیاز به تحکیم رابطه راهبردی ایران و روسیه در حوزه موشکی دارد. این رابطه تاکنون در خصوص تحولات منطقه‌ای شکل گرفته و پایدار بوده است که برای نمونه می‌توان به ممانعت روس‌ها از محاصره تسلیحاتی حزب‌الله در جریان تمدید مأموریت نیروهای یونیفل در شورای امنیت سازمان ملل اشاره کرد. طبیعی است که دستگاه سیاست خارجی می‌تواند با طراحی یک سیاست هوشمندانه و هماهنگ کردن مواضع ایران و روسیه در این باره موضع ایران را در جلوگیری از شناخته شدن برنامه موشکی ایران به عنوان نقض کننده صلح و امنیت جهانی در سطح منطقه حفظ کند.

نکته سوم در این باره تقویت توانمندی‌های برنامه موشکی ایران در حوزه مالی است. برنامه موشکی ایران به دلیل خودکفایی ذاتی آن در حوزه فنی در مقابل هر گونه سیاست یکجانبه تحریمی مقاوم است، اما حفظ این استقامت نیاز به توجه بیشتر به استقلال مالی برنامه موشکی دارد.

گزیده خبر

رئیس شورای راهبردی روابط خارجی:

ایران بر خلاف ادعای ترامپ عامل ثبات منطقه است

رئیس شورای راهبردی روابط خارجی گفت: سخنرانی دونالد ترامپ با این نوع ادبیات در شأن رئیس جمهوری نبود و در واقع عنوان رئیس جمهوری امریکا را بی اعتبار کرد.

سید کمال خرازی عصر دیروز در حاشیه مراسم اختتامیه چهارمین دوره مسابقات علوم اعصاب شناختی در دبیرستان علامه حلی تهران در گفت‌وگو با ایرنا افزود: امریکا به لحاظ سیاست‌هایی که دنبال می‌کند طبیعی است که همیشه با ما خصومت داشته است و متأسفانه آنچه را که درباره برجام تعهد کرده بود، نقض کرده است و این نشان دهنده آن است که مشکل آنها موجودیت جمهوری اسلامی ایران است.

خرازی اظهار داشت: امریکایی‌ها تا به حال نتوانستند خدشه‌ای در مسیر ما ایجاد کنند و ما همچنان به همکاری‌ها ادامه می‌دهیم. وی خاطرنشان کرد: ما از نظر نظامی، قدرت بالایی داریم و از لحاظ نفوذ منطقه‌ای نیز در منطقه دارای نفوذ هستیم. رئیس شورای راهبردی روابط خارجی تأکید کرد: ما همواره در جهت ثبات منطقه تلاش کرده‌ایم بر عکس آنچه که آقای ترامپ ادعا می‌کرد که ایران در حال بی ثبات کردن منطقه است ما این راه را ادامه خواهیم داد، چون به دعوت سوریه و عراق به این کشورها رفتیم تا حکومت‌هایی که آنجا هستند، بمانند. خرازی تصریح کرد: ما ثبات منطقه را دنبال کردیم نه بر هم زدن و بی ثباتی را ولی امریکا ادعایی که می‌کند برای جهانیان به طور کامل روشن و باطل است، زیرا ایران عامل ثبات منطقه است و این راه خود را ادامه خواهد داد. دونالد ترامپ جمعه شب و باوجود اینکه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تاکنون هشت بار پایبندی ایران را به برجام اعلام کرده، با اعلام راهبرد جدید واشنگتن در قبال تهران، پایبندی ایران به توافق هسته‌ای را تأیید نکرد و به رغم تلاش‌های جامعه جهانی به ویژه اروپا از تأیید آن امتناع کرد. این رویکرد جدید ترامپ با اعتراض شدید بسیاری از کشورها، نهادها و مقامات بین‌المللی و محافل سیاسی مواجه شده است. فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بلافاصله در واکنشی قاطعانه به ترامپ اعلام کرد: برجام یک توافق دوجانبه نیست و به هیچ کشوری تعلق ندارد و رئیس‌جمهور هیچ کشوری نمی‌تواند به آن پایان بدهد.